

Evli Kadın Sadece Kendi Soyadını Kullanabilir

Anayasa Mahkemesi soyadı devrimi yaptı. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun, Medeni Kanun’unun yürürlükteki hükümlerini gerekçe göstererek reddettiği, evli kadınların sadece kendi soyadlarını kullanma yolunu AYM bir kadın avukatın bireysel başvurusu üzerine açtı. - 18.03.2014

Evlilik öncesi tanınıp bilindiği soyadını tek başına kullanmak isteyen bir evli kadın avukatın bireysel başvurusunu kabul eden AYM, kocanın soyadını kullanma zorunluluğunun Anayasa’nın “kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı” başlığını taşıyan 17. maddesinde tanımlanan manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkına yönelik bir müdahale oluşturduğuna hükmetti. AYM’nin oybirliği ile aldığı karar bugünkü Resmi Gazete’de yayımlandı. İhlal kararı uygulanmak üzere davayı reddeden Fatih 2. Aile Mahkemesi’ne gönderecek. İhlal kararı ışığında, aile mahkemesi kadın avukata kendi soyadını tek başına kullanma izni verecek.

EVLİ KADINLAR TEK TEK DAVA AÇACAK

Yargı çevrelerinde AYM’nin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin kadının sadece kendi soyadını kullanma izni verilmemesini ihlal saydığına dikkat çekti ve bu kararları da dayanak yaptı. AYM’nin anayasaya göre kararları bağlayıcı olduğu için hak ihlali tespitinin ardından Hükümet’in Medeni Kanun’da değişikliğe gitmesi gerektiği belirtildi. Aksi halde evli kadınların evlenmeden önceki soyadlarını kullanmak üzere tek tek bireysel başvuru yoluyla AYM’ye başvurup ihlal kararı alarak, bu izni yargıdan çıkarmaları gerekeceği belirtildi.

KARAR NASIL ALINDI

İstanbul Barosu’na bağlı avukat olarak çalışan başvuru Sevim Akat Eşki, 2005’te evlendikten sonra evlilik öncesindeki soyadını kullanmayı sürdürdü. Yurt dışına çıkış

işlemleri nedeniyle nüfus müdürlüğüne başvurarak evlilik öncesi soyadı ve evlilik soyadını beraber içeren kimlik belgesi alan başvuru, diğer resmi işlemlerini evlilik öncesi soyadı ile yapmaya devam etti. Ancak çifte soyadı kullanımına bağlı olarak yaşadığı zorluklar nedeniyle evlilik öncesi soyadı Akat'ı tek başına kullanmasına izin verilmesi talebiyle dava açtı. Dava Fatih 2. Aile Mahkemesi'nce reddedildi.

AYM'YE BİREYSEL BAŞVURU

Eşki bunun üzerine, Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunarak, hak ihlalinin tespitini istedi. Başvuruda, evlilik öncesi soyadını tek başına kullanmasına engel olan Türk Medeni Kanunu'nun 187. Maddesi nedeniyle cinsel olarak ayrımcılığa maruz tutulduğu ve özel hayata ve aile hayatına saygı gösterilmediği vurgulayarak, hak ihlali yapıldığı ve uğranılan manevi zararın tazminine karar verilmesi istendi. Başvurucunun, talebini kabul edilebilir bulan AYM'nin "hak ihlaline" ilişkin kararında "Özel yaşama saygı hakkı" alt kategorisinde geçen "özel yaşam" kavramının AİHM tarafından oldukça geniş yorumlandığı vurgulandı. Kararda, bu kavrama ilişkin tüketici bir tanım yapmaktan özellikle kaçınıldığı vurgulandı. Bir kişiyi diğerlerinden ayıran ve onu bireyselleştiren niteliklerin hukuken tanınması ve bu unsurların güvence altına alınmasının son derece önemli olduğunun belirtildiği kararda, AİHM kararlarına geniş atıf yapıldı. AYM, başvurucunun manevi tazminat talebini reddetti. İhlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için dosyanın ilgili mahkemeye gönderilmesini de hükmedildi.

memuruz.net

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA